

T.C. Düsseldorf Başkonsolosluğu Eğitim Ataşeliği tarafından duyurulan “TÜRKÇE İLE KEŞFET” adlı çevrim içi atölye programına ilişkin değerlendirme ve görüşlerimiz

Öncelikle, çocuklarımızın Türkçe dil gelişimini destekleyecek ek programlar oluşturulmasını elbette değerli bulduğumuzu belirtmek isteriz. Ancak, bu tür projelerin HSU (Ana Dili Olarak Türkçe) dersleri ve mevcut eğitim düzeniyle nasıl bir ilişki içinde olduğu pedagojik, örgütsel ve uzun vadeli etkileri açısından dikkatle ele alınmalıdır.

1. Mevcut Türkçe Eğitimi ve Katılım Zorlukları

Köken Dili (HSU) Dersleri, Almanya’da bir çok eyalette eğitim sistemi içinde yasal bir çerçevede örgün eğitimin bir parçası olarak Alman Eyalet Eğitim Bakanlıkları tarafından atanan, gerekli pedagojik eğitimi almış öğretmenler tarafından devlet okullarında yürütülmektedir. Bu dersler pedagojik açıdan belli bir sistematığe ve müfredata dayanan ve bazı eyaletlerde direkt ya da indirekt not ortalamasını etkileyen derslerdir. Yıllardan beridir biz öğretmen, veli dernek ve birlikleri, ilginin gittikçe azaldığı bu derslere katılımın artması için yoğun bir emek harcamaktayız. Bu çerçevede, akşam saatlerinde uygulanması planlanan çevrim içi programların, HSU Türkçe derslerine olan ilgiyi bölerek mevcut sisteme zarar verebileceği göz ardı edilmemelidir. Öğrenciler, tüm gün Alman eğitim sistemine dahil olup, ardından HSU derslerine katılmakta ve böylece bir çok bölgede saat 19.00’a kadar okulda kalmaktadırlar. Bu yoğun programın üzerine akşam 19.00-20.20 saatleri arasında bir çevrim içi etkinliğe katılmalarının beklenmesi, pedagojik açıdan bilişsel yorgunluk, dikkat süresi azalması ve öğrenme verimliliğinin düşmesi gibi riskler taşımaktadır. Bu durum, çocukların Türkçe eğitiminden uzaklaşmasına neden olabilir.

2. Öğretmenlerin ve Eğitimin Niteliğinin Zarar Görmesi

Bu program, biz öğretmenleri de ciddi bir ikileme sürüklemektedir. Öğrenciler ve veliler açısından, örgün eğitim verilen HSU derslerinin yerine, akşam saatlerinde kısa süreli çevrim içi derslerin yeterli olduğu algısı oluşabilir. Böyle bir durum, dil öğreniminin süreklilik ve yapılandırılmış kazanım süreçleri gerektirdiği bilimsel gerçeğiyle çelişmektedir. Veliler, bu tür atölyeleri, HSU derslerine katılmamak için bir gerekçe olarak görebilir. “Haftada bir gün derse gitmek yerine, akşam internetten bir etkinlik izlese yeter” düşüncesiyle, zaten örgün eğitime katılım konusunda yaşanan sorunları daha da derinleştirebilir. Bu da eğitimin kalitesini artırmaktan çok, tam tersine zayıflatan bir etki yaratabilir.

3. Türkçeye Özel Bir Uygulama Olarak Değerlendirilmesi

Benzer programların diğer diller için bu şekilde planlanmadığını, bunun yerine daha sistemli ve örgün eğitim ile uyumlu modeller geliştirildiğini göz önünde bulundurduğumuzda, Türkçeye özel olarak böyle bir uygulamanın getirilmesi pedagojik açıdan sorgulanmalıdır. Bu programın uzun vadeli hedefleri nelerdir? Örgün eğitimle nasıl bir bütünlük sağlanacaktır? gibi soruların net bir şekilde yanıtlanması gerekmektedir.

4. Çözüm ve Öneriler

Türkçe eğitiminin güçlendirilmesi için bu tür programlar örgün eğitim ile rekabet eden değil, onu destekleyen bir modelle planlanmalıdır.

Bunun için veli ve öğrencilerde yanlış algı yaratmayacak şekilde, bu programların HSU derslerinin alternatifi değil, tamamlayıcısı olduğunun net bir şekilde belirtilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Sonuç olarak Türkçe Ana Dili Derslerine olumsuz etkide bulunabilecek bu tür uygulamalardan kaçınılması, bu dersler katılımın artırılması ve dersin Alman Örgün Eğitim Sistemi içindeki statüsünü geliştirecek çalışmaların yapılması ve desteklenmesi daha doğru olacaktır.

Türkçe Derslerinin yeri okullardır!

Selam ve saygılarımızla.

BTMB, Almanya Türkçe ve Çok Dilli Eğitim Birliği Yönetim Kurulu

E-Mail: infobtmb@gmail.com btmb.net